

Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin Ardından:

Demokrasinin Aşıl Topuğu

by Menekşe Tokyay

Özet:

Tarihin en geniş kapsamlı ulus-aşırı seçimleri olarak adlandırılan Avrupa Parlamentosu seçimleri, 4-7 Temmuz 2009 tarihleri arasında Avrupa Birliği'nin (AB) 27 Üye Ülkesi'nde gerçekleşmiştir. Bilindiği üzere, Avrupa Parlamentosu **Avrupa Birliği kurumları arasında doğrudan seçimle görev başına gelen biricik yetkili organdır.**

Seçim sonuçları uyarınca, aynı zamanda Türkiye'ye tam üyelik perspektifi yerine imtiyazlı üyelik önerisi getiren **ana-akım merkez-sağ partiler**, Parlamento'daki rakipleri olan sol partiler üzerinde kayda değer bir zafer elde etmiş; bunun yanı sıra aşırı-sağ kanat da önemli bir zemin kazanmıştır. Seçim sonuçlarının belki de en büyük sürprizi ise, Fransa'daki **Avrupa Ekoloji Partisi**'nin %16'luk bir oy oranıyla üçüncü parti olarak çıkması olmuştur. Ayrıca, **oy kullanma oranının** da ilk seçimlerin gerçekleştiği 1979 yılından beri tarihi bir düşüşle en düşük orana karşılık gelmesi, oy kullanmaya yönelik eğilim açısından dikkat edilmesi gereken bir sinyal olarak değerlendirilmelidir.

Avrupa'daki bu önemli eğilimin sebepleri ve sonuçları açısından birçok açıklama getirilebilir; ancak tüm bu açıklamalar son aşamada belirli noktalar üzerinde yoğunlaşacaktır. Özellikle de, siyasi bölünmeler, mali krize karşı güçlü bir siyasi yanıt verilememesi, öncü politikacıların eksikliği, kimlik kriziyle ilintili sorunlar ve genişleme sorunsalı gibi... Bu Çalışma'da, Avrupa Parlamentosu seçimlerinin ana sonuçlarına dair **genel bir analiz** yapılmakta; aynı zamanda seçim kampanyalarında araçsallaştırılan Türkiye'nin AB üyelik hedefinin rolüne dair **değerlendirmelerde** bulunmaktadır.

Summary:

Elections to the European Parliament, considered as the biggest trans-national elections in history, were held in the 27 member states of the European Union (EU) between **4 and 7 June 2009**. The European Parliament is **the only EU institution directly elected** on a European mandate.

According to the election results, **mainstream centre-right parties** (which are also proposing for Turkey a privileged partnership in the EU instead of membership perspective) **have triumphed** over their left-wing opponents in the European Parliament and the **far-right** getting more ground.

Perhaps the biggest surprise of the elections was the strong performance of the green **Europe Ecology Party of France**, which took third place with 16%. Besides, **average turnout of the votes** dropped to a historical low (to 43%) since 1979 when the first European Parliament elections were held, which must be seen as a worrying signal in the context of absenteeism.

The reasons and the results for this important tendency in Europe are numerous, but converging in certain points, especially with regards to the political divisions, lack of a strong policy response to the financial crisis, absence of leading politicians, problems related to identity crisis, enlargement dilemma, etc. This Policy Brief aims to make **a general analysis of main outcomes of the EP elections**. It also intends to make some assessments about **the role of Turkey's EU membership bid** which was used as one of the main tools in the EP election campaigns.

4-7 Haziran 2009 tarihleri arasında Parlamento'da beş yıl süresince görev alacak 736 parlamenterin halk tarafından belirlenmesi için 27 üye ülkede seçimler düzenlendi; Parlamento'nun 736 üyesinden biri olabilmek için 9.000 aday yarıştı ve sandığa çağrılan 375 milyon seçmenden yüzde kırk üç oranında bir katılım gerçekleşti. Hıristiyan Demokratları temsil eden Avrupa Halkları Partisi ve Avrupalı Demokratların oluşturduğu ittifak ilk sıradaki yerini korurken; sosyalistler ve genel anlamda Avrupa solu büyük bir mağlubiyet yaşadılar.

Avrupa Parlamentosu, Avrupa Birliği'nin se-

çimle görev başına gelen tek kurumu olmasının yanı sıra, Karar organı Konsey ve İcra organı Komisyon'dan sonra en önemli üçüncü kurumu. Sık kullanılan bir terminolojiyle, birçok kurum üzerinde "demokrasinin bekçi köpeği" (*democratic watchdog*)... Yeryüzünün en devasa çok-uluslu meclisi ve yegane sınırları aşkın seçimi... Önemi ise, Komisyon tarafından kendisine iletilen yasa önerilerini, Konsey'e danışarak yasalaştırmaktan, her yıl Aralık ayında AB bütçesini onaylamaya, komisyonlar aracılığıyla AB vatandaşlarının dilekçelerini incelemeye, ombudsman atama yetkisine kadar geniş bir çerçevedeki sorumluluk açısından ileri geliyor.

Lizbon Antlaşması önümüzdeki dönemde yürürlüğe girdiği takdirde, Konsey’le ortak karar alma sisteminin tarım, göç, uzay, spor ve balıkçılık alanlarına genişletilmesi ve bütçe denetleme gücünün artırılması sonucunda yetkilerinin artmasıyla bugüne değin oluşturulmuş olan en güçlü Parlamento sıfatını taşıyacak olan kurumsal yapının da, şu anda tanıklık ettiğimiz Parlamento bileşimi olacağını anımsamakta fayda var. Bir diğer ifadeyle, parlamento üyeleri Avrupa’nın şekillendirilmesinde daha fazla söz sahibi olacaklar. Aslında, **başlı başına bir paradoks**la karşı karşıya bulunmaktayız: **AB’nin “en demokratik” olarak nitelendirilen ve giderek de ağırlığı artacak olan kurumu için bir seçim yapılıyor ve Avrupalılar -türlü gerekçelerle- bu oyuna dahil olmayı reddediyor.**

Gerçi bu çelişkinin cevabı net: Seçimlerde sahne gerisini kontrol eden başlıca dinamik, **küresel mali kriz ve kriz karşısında Avrupa Birliği’nin ne ölçüde etkinlik gösterip gösteremediği**di. Ve sonuç ortada: Mali krizin altında ezilen, işini kaybeden veya kaybetme korkusu altında yaşayan kitleler, **tüm öfkelerini ana akım partilerden çıkardılar** ve bunun sonucunda AB karşıtı küçük partiler etkinlik kazandı. Bu süreci istatistiksel olarak da kanıtlayan en yeni örnek, seçimlerden birkaç gün önce **AB’nin istatistik kurumu Eurostat’**tan geldi: Son verilere göre, Euro alanındaki on altı ülkede işsizlik, son on yılın en yüksek düzeyine ulaştı; istihdamı artıracı önlemler

henüz başarı elde edemedi; AB genelinde ise en az 20 milyon işsiz bulunmakta!

Seçim sonuçlarından elde edilen Avrupa manzarasını genel hatlarıyla birkaç maddede özetlersek, şöyle bir tabloyla karşılaşmaktayız:

Aşırı Sağın, Popülizmin ve AB-karşıtlığının zemin kazanması:

Öncelikle, itiraf etmek gerekiyor; predict09.eu anketi, sandık sonuçlarını büyük çapta öngördü. Zira, anket uyarınca yeni parlamentonun bir önceki dönemlere göre daha çeşitli bir yapıda olacağı ve görece küçük partilerin daha çok sayıda sandalye elde edeceği tespit edilmişti. Seçim sonuçlarına bakıldığında, ilk keredeki yorum şu olacaktır: **“Avrupa demokrasisinin Aşıl topuğu” olarak nitelendirilebileceğimiz aşırı sağcı ve aşırı milliyetçi partiler, Türkiye ve İslam karşıtı söylemlerle oylarını artırmayı başarmıştır ve bu durum, Parlamento’da aşırı sağcı ve AB’ye yönelik kuşular besleyen bir grubun güçlenmekte olduğu endişesini daha belirgin kılmıştır.** Bir diğer ifadeyle, AB’nin şuur altında iz bırakmış olan yabancı düşmanlığı ve Birlik ruhunun ve toplumsal dönüşüm projelerinden kendini soyutlayan sosyal demokrasi politikası, *demos’un* oylarıyla en net ifadesini bulmuştur. Reuters’ta Paul Taylor’ın çok yerinde tespitine de kulak vermek gerekiyor: *“Avrupalı seçmen, mali ve ekonomik krizlerin çözümünü için daha çok muhafazakar politikalara güveniyor. Se-*

çim sonuçları da bu ana mesajı somut bir şekilde gösterdi." (Reuters, 8.6.2009). Buna ilaveten, sağ eğilimli iktidarların mali kriz esnasında, özellikle sübvansiyonlar aracılığıyla sol politikalar izlemesi ve krizden çıkış yolu olarak benimsedikleri sosyal politikalar bunda etkili oldu.

Somut olarak, kapitalist ekonominin ve istihdam piyasasının kriz açmazında olduğu bir konjonktürde merkez sağ ağırlıklı iktidar partileri bu seçimlerden kârlı çıkmış; merkez sağ kazanmış; aşırı sağ da Parlamento'da önemli bir zemin kazanmıştır. Polonya, İtalya, Fransa ve Almanya'da iktidardaki muhafazakar partiler oylarını güçlendirirken; yolsuzluk skandallarıyla çalkalanan İngiltere, "Macaristan Macarlarıdır" ve "Macaristan'ın yabancı mali güçlerin sömürgesi olmaktan kurtarılması gerekir" söylemleriyle dikkatleri üzerine çeken "Daha iyi bir Macaristan Hareketi"ni filizlendiren ortamı sunan Macaristan ve İspanya'da ise sol iktidarların ağır bir yenilgiyle karşılaştığını, hatta hezimete uğradığını gözlemlemekteyiz. İngiliz ırkçılarının tarihinde ilk kez Avrupa Parlamentosu'nda temsil edilecek oluşu da bir diğer ayrıntı... Hollanda'da göçmen karşıtı politikaları savunan aşırı sağcı **Özgürlük Partisi**'nin seçimden en güçlü ikinci parti olarak çıkararak elde ettiği başarı da özel olarak incelenmeyi hak ediyor. Özgürlük Partisi lideri Geert Wilder, Kuran'ı eleştiren ve İslam'ı doğrudan şiddetle özdeşleştiren Fitne isimli film ile eleştiri oklarını üzerine çekmişti. Partinin se-

çim "zaferi" kutlamaları sırasında Wilder'ın sözleri ise, dehşet verici nitelikte: "Başarım, AB'nin şu andaki yönetimi ve yüksek maliyet getiren yapısına karşı bir oylama niteliğindedir. İnsanlar, şu andaki Avrupa'dan yaka silkiyor. Muhtemelen Türkiye'nin de katılımıyla giderek büyüyen Avrupa'ya, her yıl milyarlarca Euro'yu kendi cebimizden harcıyoruz". Birlik ruhunu tek boyutlu algılayan ve sadece giderler kaleminden yaklaşım gelirleri hesaba dahi almayan başlı başına bir muhasebe hatası... Bu hatanın Birliğin kurucusu ve hoşgörüyü bir ulusal övünç kaynağı olarak benimsemiş bir ülkeden gelmiş olması da, ayrı bir hayal kırıklığı yaratıyor. Ekonomik gidişat ile yabancı düşmanlığı arasındaki ilişki konusunda bir *deja-vu* mü yaşamakta olduğumuzu bile sorgulamaya başladık. Keza, Avrupa 1929 Mali Krizi ardından filizlenen Yahudi düşmanlığının altında yatan nedenlerin başında, işsizlik vardı... İtalyan diktatör Mussolini'nin torunu Alessandra Mussolini'nin de mensubu bulunduğu Kimlik, Gelenek ve Hükümlerlik Partisi'ne (ITS) yönelik olarak zamanında oluşan tepki ve şaşkınlığı anımsamak, bu konuda yeterli ipucu verecektir.

Sonuç itibariyle, Avrupa'nın genel yönelimlerine dair belirgin bir korku ve endişe sandığa yansdı; bunu inkar edemeyiz. Giderek içine kapanan bir Avrupa manzarası ile karşı karşıyayız. Popülizm yaparak seçim sandığına itibar etmeyen halkları oy kullanmaya teşvik eden retorikler ise, Avrupa Parlamentosu'nu giderek periferideki görüşlerin

dillendirildiği bir zemine taşıyor. Merkez soldaki liderlik boşluğu da sürüyor. Geline aşamada Avrupa Birliği karşıtlığı revaçta iken; söylemleriyle alenen Avrupa entegrasyonuna karşı olduklarını ortaya koyan ve siyasetçilerin pompaladığı yabancı düşmanlığıyla güçlenen eğilimler zemin kazanmakta. Hollanda, Avusturya ve Danimarka, bu durumun en somut üç örneği... Açık açık AB karşıtı olduğunu söyleyen partilerin Parlamento'da sandalye kazanması ise, özellikle de Avrupa bütünleşmesine ilişkin siyasi karar süreçlerini tıkamak için bir strateji olarak değerlendiriliyor. Türk göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı Avusturya, Almanya ve Fransa'da, seçim kampanyaları süresince Türkiye'nin AB üyeliğine karşı kullanılan retorik prim yaptığı değerlendirilmesinde de bulunabiliriz. Bu genel tablo ise, ne Avrupa Birliği'nin yakın geleceğe dair genişleme öngörülerıyla, ne de 21.yüzyılda uluslararası bir aktör olarak kendini konumlandırdığı nokta ile uyumlu değil. Alman siyaset bilimci Hannah Arendt'in de belirttiği gibi, *"Demokrasi, bir şekilde kendimizi birbirimize görünür kılmaktır."* Bu seçimlerde aşırı sağın ortaya çıkardığı görünürlük ise, üzerinde ciddi anlamda ve acilen düşünülmesini gerektiriyor.

Seçimlere karşı rekor düzeydeki ilgisizlik:

Seçimlere katılım rekor düzeye gerileyerek, yüzde 43 olarak gerçekleşti. İtalya, Malta, Belçika, Yunanistan gibi ülkelerde oy vermemenin

cezai yaptırıma bağlanması uygulaması da olmasa ve bazı ülkelerde eş zamanlı olarak yerel seçimler yapılmamış olsa, kimbilir bu haliyle bile tuhaf olan bu katılım oranı ne kadar da düşecekti! Altını özellikle çizmek gerekiyor: Bu sonuç, ilk seçimin yapıldığı 1979 yılından bu yana görülen en düşük katılım oranı... 2005'teki Anayasa Antlaşması'na katılımın yüzde 70 civarında olduğunu anımsarsak, sonuç daha da "ağır" bir hal almakta... Seçimlere ilgisizliğin ana nedenleri ise; Üye Ülkelerin her birinde farklı seçim kampanyaları yürütülmesi sonucunda yeknesak bir tutum belirlenmemiş oluşu, her ülkenin kendi ulusal öncelikleri düzleminde farklı konulara eğilmesi ve AB'nin halktan - siyasetlerin de AB kimliğinden kopuk bir görüntüyü sergilemesi olarak gösterilebilir. Bunun sonucunda da AB yurttaşları, halka rağmen halk için inşa edilen bir retorik karşısında ilgisiz kalmayı ve hükümetlerin neo-liberal politikalarını meşrulaştırmak için AB'yi araçsallaştırmalarını cezalandırılmayı yeğlemiştir. Litvanya'nın bağımsızlığını kazanmasında en önemli isimlerden biri olan Vytautas Landsbergis'in çok güzel ifade ettiği gibi, *"tüketim toplumları siyasete ilgi göstermiyorlar, ama ekonomik kriz gibi gerçek ve elle tutulur konularla ilgileniyorlar"*.

Öte yandan, seçim sonuçlarında Yeşillerin ve İsveç'teki Korsan Partisi'nin elde ettiği başarının, AB yurttaşlarının daha ziyade günlük yaşantılarını doğrudan etkileyen ve kendilerine sosyal bir

perspektif sunabilen (iklim değişikliği ile m¼cadele, yenilenebilir enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi, genetik olarak değiştirilmiş organizmalarla ilgili düzenlemeler, internette dosya paylaşımının serbestleştirilmesi gibi), güçlü mesaj içerikli seçim kampanyalarına ilgi gösterdiğini ortaya koyması açısından önemlidir.

Avrupalılık kimliğinin mercek altına alınması:

“Avrupalılık kimliği”nin artık ciddi bir şekilde sorgulanması gereği ortaya çıkmıştır. Keza, yasama organında bizzat kendi Avrupalılık kaderlerini belirleyecek parlamenterlerin seçimi için bile sandıklara gitmekten geri duran ve bu seçimleri kendisinden “uzak” ve “soyut” bir olgu olarak değerlendiren bir Avrupalılık, artık farklı kimliklerini (en başta da ulusal kimliğini) ön plana çıkarmaya başlamış; Avrupalı kimliğini ise gardıropta geri bir askıya asıp unutmaya terk etmiş demektir. Avrupa Parlamentosu, halen “demokrasinin bekçi köpeği” sıfatını taşımayı sürdürüyor mu? Yoksa bir “demokratik düşükrıklığa maruziyet”ten mi söz etmek daha doğru olur? Bu iki soruya samimi bir yanıt aramak gerekiyor.

Uluslararası Uzay İstasyonu ISS’den yapılan oy kullanma çağrısı (“Buradan bakıldığında Avrupa birleşmiş gözüküyor!”), artık ne yazık ki Avrupa kimliğine uygulanamıyor. Çünkü, Avrupa’ya uzaydan da baksak, büyüteç altında en derin

hücrelerini bile incelesek, yine de ulus-devletlere bağlı kimliklerin veya zaman zaman çıkarları konjonktürel olarak örtüşen birkaç ülke arasındaki ittifak üzerinden oluşturulan kimliğin ağır bastığını gözlemlemekteyiz. Sık sık başvurulan o meşhur metaforla, ebru oluşturmaktan ziyade mozaik yapıdan öteye gidemeyen bir Birlik manzarası söz konusu... Üye ülkeler arasında AB’nin geleceğiyle ilgili ortak ve bütüncül bir vizyon ne yazık ki yok... Viavoice Enstitüsü tarafından seçimlerin arifesinde yaptırılan ve Fransa, Almanya, İtalya, İspanya ve İsveç’i kapsayan bir kamuoyu yoklaması, bu tespite oldukça somut bir dayanak sunmakta; keza Avrupalıların çoğunun, “federasyona dönüşecek bir Avrupa’dan” yana olduğu sonucuna varılan bu yoklamada ulus-devlete dönüşe yönelik talepler de -özellikle Almanya’da- önemli yüzdelere erişmiş durumda.

Bu noktadan sonra artık sorulması gereken biricik soru; bu gerçeklikten yola çıkarak, Avrupa vatandaşlarını bir arada tutacak tutkalın nasıl ve en yakın ne zaman şekilleneceği olmalıdır. İlk seçimlerin yapıldığı 1979 yılında katılım %60’ın üzerindeyken, bugüne gelindiğinde %50 çizgisinin altına doğru düşüşün altında yatan dinamiklerin, tabandan gelen taleplerin ve yönelimlerin ne olduğunu kesin bir şekilde belirlemek ve bunun ileride derinleşme - genişleme etkileşimi üzerindeki olumsuz izdüşümlerini şimdiden önlemektir. Öte yandan, Avrupalılık kimliğinin ne ölçüde çokkültürlülüğü ve bir arada yaşama kül-

türünü içerdiği de, bu sonuçların ardından ciddi bir şekilde sorgulanmalıdır. Ayrıca, ekonomik dengelerin yeniden düzenlenmesi aşamasında, Avrupalılık kimliğini merkez alarak yeni bir kurgulamaya gidilmesi gerekiyor. Ulusal çıkarların ulus-üstü bir yapılanma lehine geri plana itildiği bir Avrupa Birleşik Devletleri'nin hayalini yeniden kurmanın zamanı çoktan geldi. Avrupa Parlamentosu "anti"lerin, yani karşıtlıkların mı (Türk karşıtlığı, genişleme karşıtlığı, küreselleşme karşıtlığı, vs.) beşiği olacak, yoksa "pro"ların, yani dostlukların mı?

AB'nin fikir babalarından Jean Monnet'nin de konuşmalarında sıklıkla kullandığı aforizmayı anımsarsak; *"İnsanlar sadece bir gereksinimle karşılaştıklarında değişmeyi kabul ederler ve bu gereksinimi sadece bir krizle burun buruna geldiklerinde hissediler."*

Günah keçisi olarak Türkiye olmasaydı Sarkozy ve Merkel ne yapacaktı?:

Seçim kampanyalarında bir malzeme ve günah keçisi olarak beliren Türkiye, aslında Avrupa'daki korku ve tehditlerin hepsini su yüzüne çıkarmayı başardı. Öncelikle, **AB'nin genişlemeyle ilgili riskler**, AB Anayasası'nın reddiyle de ifade edilmişken, Avrupa'nın sınırları ve genişleme potansiyeli ile ilgili korkular Türkiye'nin adaylık süreciyle pekişti. Bu noktada bir dipnot

düşmekte fayda var: Fransızlar, sadece Türkiye'ye değil, bütün genişleme dalgalarına en az destek veren halk olarak öne çıkmakta. Öte yandan, daha önceleri Polonyalı muslukçu örneğinde ifadesini bulan **Göç korkusu ve farklılıklara uyum sağlama (accomodating) kapasitesinin reddi**, Türkiye'den gelecek ucuz işgücü miti karşısında daha da güçlendi. Nihayetinde, **11 Eylül'ün ardından oluşan terör korkusu ve düz mantık çerçevesinde bununla bağlantılandırılan İslamofobi**, Türkiye'nin olası AB üyeliği endişesiyle yeni bir boyut kazandı.

Bir diğer anlatımla, Türkiye seçim kampanyaları süresince AB'ye içkin bütün belirsizliklerin ve birikmiş endişelerin yansıtıldığı bir prizmaya dönüştürüldü. Prizmadan etrafa saçılan renkler ise, ne yazık ki siyah ve beyazın dışına çıkmayan, "gri"lere düşman bir görünüm sergiledi. Uluslararası Kriz Grubu analistlerinden Hugh Pope'un da deyişiyle, Türkiye söz konusu sorunun bir semptomu; ama sebebi değil... AB, Türkiye üzerinden şekillenen bir "öteki" ne karşı tanımlanan Birlik yapısına dönüştürülme tehlikesiyle karşı karşıya. Sorunun tarafları eşit ve etkin bir diyalog zemininde bir araya gelmedikçe ise, bu ötekileştirme sorunu konuşulamıyor ve temelsiz bir şiddet ve çatışma ortamının temellerini hazırlıyor. Değerli sosyolog Sn. Nilüfer Göle'nin de sık sık ifade ettiği gibi, *"bir araya gelme noktaları, iç içe geçişler ve eklemlenmelerden bir yenilik zemini ortaya çıkıyor mu?"* sorusuna yanıt arayacak bir zemin

yaratma gereği, seçim kampanyalarının tek-boyutluluğu karşısında bir kez daha kendini bütün şiddetiyle hissettirdi. Türkiye kozunu oynamak hem siyasi açıdan büyük bir hata, hem de süregiden oyunun kurallarını değiştirmeye yönelik apaçık bir kötü niyet belirtisi olarak yorumlanmalıdır.

Türkiye'nin üyelik sürecine yansımaları:

Türkiye'nin olası üyeliğine destek veren Avrupa'nın sol partilerinin sandıkta ağır yara almasıyla, özellikle Avrupa Birliği'nin iki lokomotif ülkesi Fransa ve Almanya'da Türkiye'nin üyeliğine de itiraz eden ve imtiyazlı ortaklık önerilerinde ısrarlı olan sağcı partiler seçimlerden kârlı çıktı. Yeni Parlamento'nun Türkiye üzerinde çok büyük bir etkisi olmayacağı değerlendirmeleri ağır basmakta... Ayrıca, Parlamento'yu monolitik bir yapıda da algılamamak gerek; keza Türkiye'nin üyeliğini savunan "Türk-dostu" Liberaller - Yeşiller ve Sosyal Demokratlar da, belirli bir ölçüde güçlerini korudular. Bunun yanı sıra, unutmayalım ki; 2014 yılında yasama dönemi bittiğinde, üyelik görüşmeleri tamamlanmış olmayacak.

Bununla birlikte, Parlamento'nun etkisinin de çok fazla abartılmaması gerekiyor; sonuç itibarıyla Türkiye'nin üyelik ehliyetinin kararı Avrupa Komisyonu ve Devlet ve Hükümet Başkanlarından oluşan AB Konseyi'ne ait olduğunu

unutmayalım. Ayrıca, önümüzdeki 12 aylık dönemde Türkiye'nin üyeliğini tüm içtenlikleriyle destekleyen iki ülkenin (İsveç ve İspanya) dönem başkanlıklarını etkin ve hedefe yönelik olarak kullanır ve bu süreci iyi değerlendirirsek, bu karamsar tabloyu dengelemiş oluruz. Öte yandan, AB uzmanı gazeteci-yazar Zeynep Göğüş'ün de getirdiği öneriyi de dikkate almak gerekiyor: Türkiye ve Avrupa Birliği arasında Parlamentolar arası bir dostluk grubunun kurulması. Keza, Parlamento yapısı itibarıyla diyaloga oldukça açık bir kurum iken, bu fırsatı zamanında ve süreç daha da kompleks bir hal kazanmadan kullanmalıyız. Bir diğer ifadeyle, Türkiye yeni Parlamento'nun karşısına tam üyelik hedefine dair daha güçlü, ilkeli, karşılıklı mutabakatları ön plana getiren, duygusallıktan uzak, teknik bir söylemle çıkmak zorunda. Taraflar arasındaki kopukluğu derinleştirmemek ancak bu şekilde mümkün olur.

Seçimlerin ardından U-dönüşü olur mu?

Seçimler sona erip, birkaç hafta içinde bu eksendeki tüm tartışmaların üzerindeki alev sönmüce, Mayıs başından bu yana Türkiye kozu üzerinden sandalye kazanmak için bir dizi söylem taktiği geliştiren, AB'nin sınırları olması gerektiğinden, işi Türkiye'nin üyeliğe ehliyetini sorgulamaya kadar vardırıan ülkelerin ve liderlerinin nasıl bir tutum takınacağı ise, ayrı bir gözlem konusu... Her ne kadar Fransa'nın Avrupa Bakanı Bruno

Lemaire, Türkiye'nin AB'ye girmesine karşı olumsuz tutumlarının, duruma göre alınmış bir pozisyon olmadığını söylese de, örneğin enerji güvenliği veya Nabucco gibi bir proje sözü olduğunda, veya NATO nezdinde Türkiye'nin de kararını ilgilendiren bir başlık gündeme geldiğinde bu ülkelerin duruşları ne derece "sürdürülebilir" ve "katı" (!) olacak; bunu mutlaka mercek altına almamız gerekiyor.

Seçimlere sadece birkaç gün kala, Almanya vatandaşı olan ve seçim hakkı elde eden Türklerin oy potansiyelini ansızın anımsayan Merkel ve temsil ettiği muhafazakarların, söylemlerinden U-dönüşü yaptıklarına dair basına yansıyan haberler, Eylül'deki Almanya seçimleri bağlamında geleceğe dair bir sinyal olabilir mi? Veya, örneğin Temmuz ayında Fransa'da başlayacak Türkiye mevsimi veya İstanbul'un 2010 Avrupa Kültür Başkenti seçilmesi çerçevesinde düzenlenecek etkinliklerin hedef kitleye erişim düzeyi, bu sürecin gölgesinde kalabilir mi? Nilüfer Göle'nin başvurduğu o çok güzel ve yerinde tanımlamayı kullanırsak, seçim kampanyalarının ardından Türkiye kozunu "soğuklaştıramamak", yani polemiklerden arındırıp salt siyasi alana çekmemek, ilerideki ikili ilişkileri ve üyelik sürecini derinden yaralayacaktır.

Alman idealizminin önde gelen temsilcilerinden Hegel'e göre, adına "Tarih" denilen şey, halklarda beliren "Ruh"un gelişmesinden başka

bir şey değildir. Bir başka ifadeyle, tarihin belli bir X anında, herhangi bir halk, Ruhun gelişmesini, hukuk, devlet, ahlak ve tarih alanlarını temel olarak üstlenir ve içinde beliren yeni Ruhun bilincine varır; kendi özünü fark etmeye başlar. Böylelikle, "Mutlak Ruh" olarak adlandırılan şey ortaya çıkar. Umalım ki, AB'nin mutlak ruhu, Parlamento seçimleri öncesi ve sonrasındaki içine kapanmacı, kuşkucu ve marjinal yaklaşımlara geçit veren ruhu mutlaklaştırmasın...

Menekşe Tokyay

Ms. Menekşe Tokyay received her bachelor's degree in International Relations from Galatasaray University in 2005 and held a M.A. degree, with a final classification of Grande Distinction, from the Catholic University of Louvain (*Louvain-la-Neuve*) in Belgium in the field of "Development, Environment and Societies" which she attended with a Jean Monnet Scholarship. She also worked as a trainee at the Economic Development Foundation-IKV, at the Foreign News Department of NTV and at the Editorial Division of the Economic and Social History Foundation of Turkey. Prior to joining GPoT, she also worked in EU consultancy and lobbying sector. Her specialization area is EU policies, with special focus on environmental and governance matters.

Menekşe Tokyay

Menekşe Tokyay, lisans derecesini Galatasaray Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden almış olup, Jean Monnet Eğitim Bursu ile katılmış olduğu Katolik Louvain Üniversitesi'ndeki (Belçika) "Kalkınma, Çevre ve Toplumlar" konulu Yüksek Lisans Programı'ndan Üstün Başarı derecesiyle mezun olmuştur. GPoT'a katılmadan önce, İktisadi Kalkınma Vakfı'nda, NTV'nin Dış İlişkiler Bölümü'nde ve Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı'nda staj yapmış; ayrıca AB Danışmanlık ve Lobcilik Sektörü'nde çalışmıştır. Kendisinin uzmanlık alanı ise, çevre ve yönetim hususlarına odaklı olmak üzere, Avrupa Birliği politikalarıdır.

About GPoT

Global Political Trends Center (GPoT) was established as a research unit under the auspices of Istanbul Kultur University in 2008.

GPoT Center aims to produce innovative and distinctive policy recommendations by analyzing the contemporary trends in regional and international politics.

GPoT Hakkında

Küresel Siyasal Eğilimler Merkezi (GPoT), 2008 yılında İstanbul Kültür Üniversitesi çatısı altında bağımsız bir araştırma birimi olarak kurulmuştur.

GPoT bünyesinde yapılan çalışmalar ile bölgesel ve uluslararası güncel siyasal eğilimler analiz edilmekte ve bu konularda öneriler sunulmaktadır.

**The opinions and conclusion expressed herein are those of the individual author and does not necessarily reflect the views of GPoT or Istanbul Kultur University.*

**Bu çalışmada belirtilen fikirler ve sonuçlar yazarın kendi görüşleridir, GPoT ve İstanbul Kültür Üniversitesi'nin görüşlerini bağlayıcı nitelikte değildir.*